

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3MCdo/11/2011
Identifikačné číslo spisu:	1507203854
Dátum vydania rozhodnutia:	11.10.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1507203854.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne MUDr. Z. I., bývajúcej v G., zastúpenej Heringeš & Partner, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Moskovská č. 13, IČO: 35 926 775, proti žalovanému 1/ V. L., bývajúcemu v I., 2/ S. G., bývajúcemu v S., o určenie vlastníckeho práva a iné, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 39 C 52/2007, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. apríla 2010 sp. zn. 15 Co 87/2009, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 14. apríla 2010 sp. zn. 15 Co 87/2009 v časti, v ktorej zmenil výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania pred súdom prvého stupňa a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Žalobkyňa sa žalobou domáhala: A. určenia, že byt č. XX nachádzajúci sa na 6. poschodí bytového domu súp. č. XXXX na T. ulici č. XX v G., zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX vedenom Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pre katastrálne územie K., v celosti a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach, zariadeniach a príslušenstve bytového domu a spoluvlastnícky podiel na pozemku parc. č. XXXX v podiele XXXX/XXXXXXX k celku (ďalej len „byt“) patrí do dedičstva po právnej predchodkyňi žalobkyne Y. V., B. určenia, že zmluva o prevode vlastníctva zo 7. augusta 2006 uzavretá medzi jej právnou predchodkyňou a žalovaným 1/, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k bytu, je neplatná a C. určenia, že zmluva o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam z 8. decembra 2006 uzavretá medzi žalovaným 1/ ako dlžníkom a žalovaným 2/ ako veriteľom, je neplatná. Žalobu odôvodnila tým, že jej právna predchodkyňa zmluvne nepreviedla na žalovaného 1/ vlastnícke právo k bytu, pretože podpis na zmluve o prevode vlastníckeho práva k bytu zo 7. augusta 2006 nie je jej vlastným podpisom a žalobkyňa ako jediná závetná dedička má naliehavý právny záujem na určení, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po neb. Y. V. a určení neplatnosti označených právnych úkonov.

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 3. októbra 2008 č. k. 39 C 52/2007-129 rozhodol tak, že I. a/

určil, že poručiiteľka Y. V. bola v čase smrti vlastníčkou bytu, výrokom b/ žalovanému 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške 226 365 Sk, c/ žalobu voči žalovanému 1/ zamietol a d/ žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal. Výrokom II. a/ žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľností zo 7. augusta 2006 zamietol, b/ žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal a c/ žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal. Výrokom III. a/ žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam uzavretej 8. decembra 2006 zamietol, b/ žalovanému 1/ náhradu trov nepriznal a c/ žalovanému 2/ náhradu trov konania nepriznal. Súd v odôvodnení uviedol, že posudzoval danosť naliehavého právneho záujmu na žalobou požadovaných určeníach u každého jednotlivého žalobného návrhu samostatne a dospel k záveru, že naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. je daný iba v časti určenia, že poručiiteľka bola vlastníčkou bytu v čase svojej smrti (nárok A.) a nie je daný v časti o určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľností (nárok B.) a ani v časti o určenie neplatnosti zmluvy o zabezpečovanom prevode vlastníckeho práva (nárok C.), z ktorého dôvodu žalobu ohľadom nárokov pod bodom B. a C. zamietol (výroky II. a/ a III. a/ rozsudku). O trovách účastníkov konania rozhodol súd posudzujúc úspech účastníkov v konaní o každom uplatnenom nároku samostatne. V časti o určenie vlastníctva bytu do dedičstva (nárok A.) súd rozhodol podľa zásady zodpovednosti za výsledok (§ 142 ods.1 O.s.p.) a žalovaného 2/ zaviazal zaplatiť žalobkyni 226 365 Sk trov konania. Žalovanému 1/ v časti nárokov pod bodom A., B. a C. nepriznal právo na náhradu trov konania z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 150 O.s.p. (výroky I. d/, II. b/, III. b/ rozsudku). Žalovanému 2/ v časti ohľadom nárokov B. a C. nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože si žalovaný 2/ právo na náhradu trov neuplatnil (výroky II. c/, III. c/ rozsudku).

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne a žalovaných 1/ a 2/ rozsudkom zo 14. apríla 2010 sp. zn. 15 Co 87/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa určenia neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti a určenia neplatnosti zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva (výroky II. a/, III. a/ rozsudku súdu prvého stupňa), potvrdil. Odvolanie žalovaného 1/ ako oneskorene podané odmietol v zmysle § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.; odvolacie konanie o odvolaní žalovaného 2/ vo veci samej súd zastavil z dôvodu jeho späťvzťahu žalovaným 2/ (§ 207 ods. 3 O.s.p.). V časti výroku o trovách prvostupňového konania odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov prvostupňového konania. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu. Zmenu výroku o trovách prvostupňového konania odvolací súd odôvodnil tým, že súd prvého stupňa postupoval nesprávne, keď rozhodoval o trovách konania vo vzťahu ku každému uplatnenému nároku. Správne mal posúdiť úspešnosť žalobkyne v konaní ako celku a vo vzťahu ku každému žalovanému samostatne. Vzhľadom k čiastočnému úspechu žalobkyne v konaní len ohľadom určovacieho návrhu pod bodom A. (výrok I. a/) a neúspechu ohľadom určovacích návrhov pod bodom B. a C. (výrok II. a/ a III. a/), odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov prvostupňového konania. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 142 ods. 2 O.s.p.

Na základe podnetu žalobkyne podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej aj ako „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu vo výroku, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa o trovách prvostupňového konania tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Žiadal v tejto časti rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že odvolací súd nesprávne právne posúdil (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) otázku úspešnosti účastníka v konaní, v ktorom sú uplatňované viaceré samostatné nároky a v tomto smere poukázal na R 116/1967. Podľa dovolateľa úspech účastníka v konaní, v ktorom sa rozhoduje o viacerých samostatných nárokoch, musí súd hodnotiť samostatne vo vzťahu ku každému nároku jednotlivo a nie celkovo vo vzťahu ku všetkým dielčím nárokom zároveň tak, ako to nesprávne urobil odvolací súd. Ďalej namietal, že v napadnutej časti je rozhodnutie odvolacieho súdu postihnuté aj inou vadou konania podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p., pretože odvolací súd prekročil rozsah prieskumnej činnosti odvolacieho súdu (§ 212 ods. 1 O.s.p.) vymedzený rozsahom odvolaní účastníkov.

Žalobkyňa a žalovaný 2/ sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Žalovaný 1/ sa stotožnil s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu účastníka konania (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozhodnutie v dovolaní napadnutej časti a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V preskúmvanej veci neboli tieto procesné vady konania dovolacím súdom zistené.

Námietku generálneho prokurátora o prekročení rozsahu prieskumnej činnosti odvolacím súdom (§ 212 ods. 1 O.s.p.) daným rozsahom odvolaní účastníkov dovolací súd považuje za neopodstatnenú. V danej veci oprávnenie odvolacieho súdu preskúmať aj výrok rozsudku súdu prvého stupňa o trovách konania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. vyplýva z odvolania žalovaného 2/, ktorý svoje odvolanie zo dňa 7. novembra 2008 (č.l. 172 spisu) vzal späť na pojednávaní pred odvolacím súdom (č.l. 263 spisu) iba v časti rozhodnutia vo veci samej týkajúcej sa určenia, že byt patrí do dedičstva. Tým, že žalovaný 2/ nevzal svoje odvolanie späť aj v časti výroku rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania, bol odvolací súd oprávnený a povinný preskúmať aj výrok rozsudku súdu prvého stupňa o náhrade trov konania, a teda neprekročil rozsah svojej prieskumnej činnosti podľa § 212 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom k uvedenému konanie nie je postihnuté inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V danom prípade využila žalobkyňa svoje ústavné právo (čl. 46 ods.1 Ústavy) domáhať sa ochrany svojho práva na súde tromi samostatnými určovacími návrhmi, a to A. návrhom o určenie, že byt patrí do dedičstva po jej právnej predchodkyni, B. návrhom o určenie, že zmluva o prevode vlastníctva k nehnuteľnostiam je neplatná a C. návrhom o určenie, že zmluva o zabezpečení záväzku prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľným veciam je neplatná. Súd prvého stupňa rozsudkom z 3. októbra 2008 č.k. 39 C 52/2007-129 žalobe vyhovel v časti nároku pod bodom A. (výrok I. a/); o nárokoch pod bodmi B. a C. žalobu zamietol (výroky II. a/ a III. a/). Krajský súd rozsudkom zo 14. apríla 2010 sp. zn. 15 Co 87/2009 v napadnutých výrokoch II. a/ a III. a/ rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Na odvolanie žalovaného 2/ zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách prvostupňového konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania vzhľadom na čiastočný úspech žalobkyne v konaní. Dovolací súd zhodne s názorom dovolateľa rozhodnutie ohľadom trov prvostupňového konania nepovažuje za správne.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p. ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p. aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu.

V § 142 O.s.p. je upravené rozhodovanie súdu o náhrade trov konania podľa miery úspechu vo veci. Úspech v konaní treba chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu, pričom pod úspechom treba rozumieť úspech v zmysle procesného výsledku. Procesný úspech v plnom rozsahu na strane žalobcu znamená stav, pri ktorom súd v plnom rozsahu vyhovie jeho návrhu vo veci a vydá rozsudok v súlade s navrhovaným petitom. Rozhodovanie podľa § 142 O.s.p. je založené na týchto zásadách, a/ účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná plnú náhradu trov konania proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (ods. 1), b/ účastníkovi, ktorý mal vo veci prevažný úspech, súd prizná pomernú časť trov konania, a ak bol úspech a neúspech oboch účastníkov rovnaký, súd rozhodne, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu nákladov konania (ods. 2), d/ účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech čiastočný, súd prizná proti druhému účastníkovi plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech len v nepatrnej výške alebo ak záviselo rozhodnutie o výške plnenia na úvahe súdu (ods. 3).

V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov (§ 142 ods. 1 a ods. 2 O.s.p.), ďalej zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu (§ 142 ods. 3 O.s.p.), a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní. Odvolací súd takto pri rozhodovaní o trovách prvostupňového konania nepostupoval, preto generálny prokurátor opodstatnene namietal, že rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov konania pred súdom prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Keďže odvolací súd založil svoje rozhodnutie o trovách prvostupňového konania na právnych záveroch, ktoré nepovažuje dovolací súd za daného stavu veci za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu v zmeňujúcom výroku o trovách prvostupňového konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243d ods. 1 O.s.p. v spojitosti s § 243i ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.